

vedtaget; da Forslaget under b hverken tager Hensyn til Jordens Drift eller til Embedsreiser, hvilke kunne være meget forskellige, og hvorved der maa tages Hensyn til, om der er et eller to Annexer, og desuden til en Omstændighed, som man ikke kan beregne, nemlig om Mange fra andre Sogne, nu da Sognebaandet er løst, have sluttet sig til vedkommende Præst. Ved hele denne Beregning gaaer det ikke an at sætte Grændsen altfor snever. Jeg kan iøvrigt ikke tiltræde de Ansøuelser, der ligge til Grund for de forskellige Endringsforslag, der ere stillede i saa Henseende. Jeg antager ikke, at Volsbruget i Regelen udøver en saadan Indflydelse paa Præstens Virksomhed, som man er gaaet ud fra. Det forekommer mig, at selve Geistligheden maa i saa Henseende være den bedste Dommer, og jeg vil derfor ogsaa lægge særdeles stor Vægt paa de Udtalelser, der angaaende dette Spørgsmaal indkomme fra de geistlige Autoriteter. Jeg finder ogsaa den af mig ved første Behandling antydede Fremgangsmaade rigtig. Det er ikke her Ministeriet, der vilkaarlig bestemmer Saadant eller Saadant, men det bestemmes ved en reent administrativ Afgjørelse, og den, der bruger Præstegaardens Jord og kender den i dens Enkeltheder, faaer netop stor Indflydelse paa Spørgsmaalets Afgjørelse. Det forekommer mig i sin Orden, at den, der ikke kender til Volsingens særlige Bessaffenhed og al den deraf flydende Indvirkning paa hans Embedsvirksomhed, allerbedst vil kunne bedømme dette Spørgsmaal. Man maa jo ogsaa huske vel paa, at der ikke er nogen Lov, der siger, at Præsten selv skal drive Volsingen. Det er meget almindeligt, at hvor Præsten finder, at Volsingen generer ham, bortforpagter han den; medens han nu ved at bortforpagte paa fornuftige Betingelser kan blive fri for det Hele, ogsaa for at holde de to Heste og sex Køer, vil han, naar man tager en Deel af Jorden fra ham, ikke kunne faae det Øvrige bortforpagtet paa saa hensigtsmæssige Vilkaar. Jeg vil foretrække den af mig antydede Fremgangsmaade, men hvis den lovgivende Magt i den Henseende skulde være af en anden Mening, vil det for mig ved Damelsen af den endelige Mening om dette Punkt have overordentlig

Betydning, hvorledes de geistlige Autoriteter ville yttre sig om denne Sag. Jeg foretrækker iøvrigt Forslaget under Afstemningspunktet 60 uforandret, men jeg anseer det for en Selvfølge, at Forslaget under 59 a. vil blive vedtaget, dersom man gaaer ind paa Forslaget under b. Forøvrigt mener jeg, at det ikke har været Udvalgets Agt ved denne Udstykning at tilfidesætte nogen af de sædvanlige Fordringer, der gjælde saavel med Hensyn til Jord som med Hensyn til Skove, og at den hele Udstykningsforretning maa blive at approbere. Skulde der være Tvivl i saa Henseende, kan den fornødne Tilføjelse jo see til tredje Behandling.

F. Nielsen: Da Lovudkastet var til første Behandling, udtalte jeg strax, at jeg ansaa det for et stort Fortrin ved Lovudkastet, at der ikke deri fandtes nogen Bestemmelse om tvunget Sals af Præstegaardsjorderne, men at der i de ledsagende Motiver, der laae i Ministerens ved Forelæggelsen holdte Tale, blev givet Udsigt til, at vel de virkelig overflødige Jorder skulde bortselges, dog ikke under Embedets Vacance, men medens der var en Mand i Embedet, der kunde paasee dets Tarr. Man kan saaledes vel begribe, at nu, da hele Udvalget, paa mig nær, er gaaet den modsatte Vej og vil sætte den Tvang ind, som jeg anseer for saare skadelig, maa jeg paa det Stærkeste erklære mig mod dette Forslag. Naar man saaledes vil indskrænke Præstegaarden til kun at være et Boelssted og ikke mere vil unde Præsten, forsaavidt han er Landmand, at være det under en Gaardmands Naar, men vil nedlægge ham til kun at være Boelsmand, gjør man et Brud paa, hvad der har været Sikk i vort Land fra Kirkens allerældste Tider. Vi have et Kongebrev fra det 14de Aarhundrede, som udtaler, at Præsten skal vedblive at have en fortrinligere Gaard i sit Sogn, „som han havt haver fra den Tid, Kirken hun blev fundet.“ Nu vil man ikke mere unde ham Bidselsens af en af Sognets sædvanlige eller, som her endogsaa er sagt, fortrinligere Gaarde. Naar jeg i Betænkningen har sagt, at jeg endogsaa heri vilde see en Krænkelse af Sognekaldenes ved Aarhundreders Hævd og ved